

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1952
апрель
24

ЧЕТВЕРГ

№ 81 (2511)

ВРТЭЭ 20 коп.

Совет Эвилелиниң ажылчынары, тараачынары, интеллигенциязы! Бистиң социалисттик улуг Төрөөн чурттувустуң экономиказының болгаш культуразының чаа күчүлүг көдүрүшүкүнү дээш, совет курунениң күчүзүнүң улам өзүүшкүнү дээш демисежиңер! 1952 чылдың улус ажыл-агыйының планын хуусаазының бетинде күөседирди дээш социалисттик чарышты калбаа-биле белгедирер!

(1952 чылдың Май 1-ге ВКП(б) ТК-ның кыйгырыгыларындан.)

Партияның политиктиг көргүзүг агитациязын бедик деңгелге тургузар

Марксизм-ленинизмниң өлүм чок идеялары-биле чөпсөлгөн, Ленин — Сталинниң партиязының тийлестирбес туугун алаанга сырый катышкан совет улус болза, социалисттик Төрөөн чуртунун чаагай чоруу, коммунизм тийлелгезинин улуг херээ дээш база бүгү делегейге быжыг тайбынны камгалаары дээш боттарының чогаадыкчы күш-ажылы-биле туржуп турарлар.

Бистин нийтиледивистин улам-на бурупкаар көгжүлдэинге эң чугула чүгүл болза, ажылчы чоннарның социалисттик медресин бедидери, коммунизм өзүзүңа кижизидери болуру. Большевик партия совет кижилерин марксизм-ленинизмниң идеяларынга, күш-ажылды медресдин өзү-биле көөр чорукка кижизидип, оларның политиктиг болгаш күш-ажылчы идеяларын өзүлдөзүнчө хүн-бүрү сагыш-салып турар.

Массаны коммунизм өзүзүңа кижизидеринин хөй янзы ажылдарының аразында партияның политиктиг көргүзүг агитациязы база бир код черин ээлеп турар. Политиктиг көргүзүг агитациязынын хевирлери болза: плакат-чурдуктар, хуудустар болгаш ажыл-агыйының күөседирин көргүзөр көргүзүг самбыралары, муракчылары илередип, оларның ажылчыны эң дуржулгазын непередип чарлаар хүндүлел самбыралары, колхозтарының, совхозтарының, МТС-терниң болгаш бүүдүргөлери чедиң чедип алган чедиңшиктерин пропагандалаар делгелгелер, социалисттик хүлээлгелерин алгаш чаржып турарларның ажылчынын түнелинин дугайында графиктер база ажыл-агыйының күөседиринге эң эки түнелди күөскөн тергинин бригадаларга, звеноларга, ажылчынарга, колхозчуларга, трактористерге тыпсыр шилчип чоруур кызыл тукучугаштар болгаш өске-даа.

Партияның политиктиг көргүзүг агитациязынын код сорулгазы болза массаларны коммунизм өзүзүңа кижизидери болуру. Партия организациалары көргүзүг агитациязынын күжү-биле партияның болгаш чаканын доктаалдарынын, шиптирлеринин утказын калбак массага тайылбырлап непередип, чурттуң эң ылангыч областын, районуң, колхозтун, совхозтун, бүүдүргелинин мурунда салдынып турар ажыл-агый, культура, политика талазы-биле сорулгазын билдингери-биле көргүзүп, ол сорулгазын күөседиринче массаның бүгү күштерин, аргаларын мобилизастап, идепкейин көдүрүп турар.

Политиктиг көргүзүг агитациязын шын организастаары, ол ажылды хүн-бүрү тодаргай план өзүзүңа ботту удурутуп ВКП(б) райкомнарынга, хооркомунга, партия эге организациаларына база парткабинеттерге онаажып турар.

Бистин областа чүс-чүс интеллигентилер болгаш партия, совет, хөй-ийнни организациаларының активчилери масса чонун ортузунда пропагандалар, агитаторлар болуп ажалдап, көргүзүг агитациязын тус-тус черлерге шын организастаарына, ол ажылды херек кырынга чорударына идепкейлиг киржиң турарлар.

Совет Тыванч улуттук бүүдүргелеринде, колхозтарында, совхозтарында, МТС-теринде чүс-чүс көргүзүг самбыралары, хүндүлел самбыралары, солуннар делгеп азар витриналар болгаш ажыл-агый, культураның чедиңшиктерин көргүзүп турар делгелгелер бар.

Ам деле областын партия организациаларының мурунда турар база бир кол сорулга болза, партияның политиктиг көргүзүг агитациязын чакы тарылганын чугула болгаш харысалгалыг улуг ажылдарының үзүндө улам-на шынаржылып чорудары болуп турар. 1952 чылдың чакы тарылгазына белеткелдеринин болгаш тарылга кампаниязынын үзүндө партияны көргүзүг агитациязын шын организастаар, ажылчы кижилер талазы-биле ВКП(б)-ниң чамдык райкомнары элээн ажылдарын чоруткан.

Ылангыя ВКП(б)-нин Чөөн-Хемчик, Каа-Хем, Бий-Хем, Сүт-Хөл

СССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Москва, Кремль.

Мээн алдан хар харлаанымны таварыштыр Силерниң чүректин ханыңдан чедирген байырыңар дээш сагыш-сеткилим ханыңдан өөрүп четиргенимни Силерге илередип тур мен, хүндүлүг эш Сталин. Тайбының болгаш хосталганын чөлөңгичи, бүгү кижж төрөлетинин идеги — Совет Эвилелиниң маадырлыг улустары-биле найыралдык болгаш ачы-дүмалышкы чоруктуң доңшаашкынын польша улус хүн-бүрүдө быжыглар дугайында Силерге тайгырагаларын чөпшээрер көрүңер.

Тайбынга ынакшылдыг бүгү улустарның тайбынны бүгү делегейге камгалаары болгаш быжыглары дээш Силерге баштакан ыдыктыг демиселин быжыгларынга катышкан улус-демократтыг Польша бодунун күжүн харамнанмас.

БОЛЕСЛАВ БЕРУТ.

Варшава, 1952 чылдың апрель 19.

СССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунун Даргазы Эш Н. ШВЕРНИККЕ

Москва, Кремль.

Мээн алдан хар харлаанымны таварыштыр Силерниң чоруткан улуг эң-найыралчы амыр-мендирер дээш мээн ханыш-биле болгаш чүректин ханызындан өөрүп четирип турарымны хүлээп алдыр Силерден диледим.

БОЛЕСЛАВ БЕРУТ.

Варшава, 1952 чылдың апрель 19.

Хову ажылдарының темпизин хүннүң-не бедидээлинер!

ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙОННУҢ ХОВУЛАРЫНДА

ВКП(б)-ниң Чөөн-Хемчик райкомун чакы тарылга үзүндө хову болгаш трактор бригадаларына партияның агитас-массалыг ажылчы күштердин, колхозчуларның культуруг негелделерин хандыраары-биле улуг-ажылдары чоруткан. Райкомун пропагандал болгаш агитация илдинди районун 9 колхозтарының хову бригадаларынын санында библиотекалар организастаан. Оларның нийти фондузунда муң ажыг номнар бар.

Ол библиотекаларны колдуунда районун албан организациаларынын күөсели-биле организастаан. Бо ажылга районун харылзаа конторазының коллективни идепкейлиг киришкен.

Хову болгаш трактор бригадаларында организастаан библиотекаларда улуг баштычлар В. И. Ленин биле И. В. Сталин оларның чогаалдары болгаш совет чогаалчыларын, ылангыя Сталинчы шаңнадарының лауреаттарынын чечен чогаалдары бар.

Чөөн-Хемчик районун Шами сумуда «Большевик» колхозтун ховузунда чакы тарылга ажылы хайнып эгелдөөн. Хову бригадаларында 160 колхозчулар ажалдап турар. Олар баштайгы он хонукта, апрельдин 1-ден 10-га чедир 90 ажыг га черниц хараганын аштаан.

Ам тараан чернин шыгын базы-рар болгаш чер аңдарар ажылдар калбарган. Ында 2 тракторлар, 16 аң андазынлары болгаш 10 ажыг илиртер чоруп турар.

Хову болгаш трактор бригадаларында агитас-массалыг ажыл чоруп турар. Ында бир кызыл өг бар, ол өгө номнар делгетинген болгаш лозунг, плакаттар астынган. Оон ынай ында организастаан хана солун үргүлүп үнүп турар, хову ажылчынын муракчыларын көргүзүп турар хүндүлел самбыразы база бар.

Колхозтун партия организациаларының тургусканы 17 агитаторлар колхозчуларын ортузунга беседаларын үргүлүп чорудуп турар.

Бүгү-делегейниң ажылчы чоннарының байырлалы Май 1-ге чедиңкининг ужуражыры-биле бо чылын колхозтарын туудуларына хереклээр тулдуг материалдарын белеткээринең болгаш тулдуг ажылчынын талазы-биле эки ажалдап турар.

Апрельдин 10-га чедир колхозтар

СҮТ-ХӨЛ РАЙОННУҢ КОЛХОЗТАРЫНДА

Сүт-Хөл районун Кызыл-Тайга сумуда «Большевик» колхоз чакы тарылганың баштайгы ажылдарынче апрель 10-дан эгелеп кирипкен турган. МТС-тин ында трактор бригадасы (бригадир эш Кысыдак) апрель 10-дан 14-ке чедир 4 ажыл хүнүнде 180 га черниц шыгын базырып илиртээ.

Трактористер Сарыг, Мөңгөш олар эки түнелдерин көргүзүп, хүнде 22 ганы илиртээр тургаш 30—35 га чедир илиртеп турарлар. Чакы тарылганы агротехника талазы-биле бедик деңгелге 9—10 ажыл хүнүнде бөрүн доозар дээш хову бригадалары болгаш колхозчулар социалисттик хүлээлгелерин алган.

Сүт-Хөл машина-трактор станциязынын бир муракчы трактор бригадасы районун «Сталинчы орук» колхозтун чакы тарылгазынче чоокта чаа кирипкен. Трактор бригадасының бригадир эш Телгер-оолга удурткан анык механизаторлар баштайгы 5 хонукта 120 гектар черниц шыгын базырып илиртээ.

Трактор бригадасында бир библиотеканы организастаан, ында дыка хөй номнар, оларның аразында тыва дылда «Андарган кур чер», «Бис совет кижилер бис», «Алдың сымдыктың кавалери» деп чечен чогаалдар бар.

ТЕС-ХЕМ

САМАГАЛДАЙ. (Телефон-биле). Тес-Хем районун чамдык колхозтары чакы тарылганын баштайгы ажылдарын калбартып эгелдөөн. Эрткен чылын андарган черлерин шыгын базырып илиртээр ажылды баштайгы шенелдизин Сталин аттыг колхоз апрельдин 20-де чоруткан баштайгы хүнде 80 га черниц илиртээ.

Ол ышкан Калинин аттыг колхоз илиртээшин ажылын апрельдин 22-де эгелдөөш, 60 гектар черниц илиртген алган.

ТАҢДЫ

БАИ-ХААК. (Телефон-биле). Таңды районун чамдык колхозтары эрткен күзүн андарган черлерин шыгын базырып илиртээр ажылче кирипкен.

Сталин аттыг колхоз баштайгы хүнүнде 240 га черниц, Буденный аттыг колхоз 50 га черниц шыгын базырып илиртээ.

Май бирге уткуштур

ХАНДАГАЙТЫ. (Радио-биле). Өвүр районун бүгү колхозтары бүгү-делегейниң ажылчы чоннарының байырлалы—Май 1-ге чедиңкининг ужуражыры-биле бо чылын колхозтарын туудуларына хереклээр тулдуг материалдарын белеткээринең болгаш тулдуг ажылчынын талазы-биле эки ажалдап турар. Апрельдин 10-га чедир колхозтар

1952 чылдың I кварталында СССРЭ-ниң улус ажыл-агыйын хөгжүдериңиң күрүнө планының күөсөлдөзүнүн түңнелдеринин дугайында

СССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында Төп Статистка Эргелелиниң дыңнады

1952 чылдың бирги кварталында улутпурнуч болгаш көдээ ажыл-агыйның хөгжүлдэин база бараан саарылгазынын калбарышкынын моон адаанда саннар көргүзүп турар:

I.

Улетпурде бүүдүрүлге планының күөсөлдөзү

Нийти продукция бүүдүрениң Улетпурнуч нийти продукциязын квартал планы бүүгү улутпур талазы-биле 100,4 хуу күөсетинген. бүүдүрениң планын тус-тус министрстволар мынчаар күөсеткен:

1952 чылдың бирги кварталынын планын күөсеткенниң хуузу

Кара металлургия Министрствозу	102
Өңүг металлургия Министрствозу	102
Хөмүр даш улутпурнуң Министрствозу	100,3
Нефть улутпурнуң Министрствозу	99,3
Электри станциялар Министрствозу	102
Химия улутпурнуң Министрствозу	102
Электри улутпурнуң Министрствозу	101
Харылзаа херекселдеринин улутпурнуң Министрствозу	101
Аар машина туудуун Министрствозу	98
Автомобиль болгаш трактор улутпурнуң Министрствозу	101
Станок туудуун Министрствозу	101
Машина туудуун болгаш прибор туудуун Министрствозу	104
Тулдуг болгаш орук машина туудуун Министрствозу	103
Трансперт машина туудуун Министрствозу	100
Көдээ ажыл-агый машина туудуун Министрствозу	99
СССРЭ-ниң Тулдуг материалдар улутпурнуң Министрствозу	102
СССРЭ-ниң Ыш улутпурнуң Министрствозу	86
Саазын болгаш ыштан чүве кылар улутпурнуң Министрствозу	101
СССРЭ-ниң чийк улутпурнуң Министрствозу	100,7
СССРЭ-ниң Балык улутпурнуң Министрствозу	97
СССРЭ-ниң Эт болгаш сүт улутпурнуң Министрствозу	102
СССРЭ-ниң Лыш-чем улутпурнуң Министрствозу	101
СССРЭ-ниң Хөвөө ажылынын Министрствозунун улутпур бүүдүргөлери	105
Орук харылзаа Министрствозунун улутпур бүүдүргөлери	97
СССРЭ-ниң Калык камгала Министрствозунун улутпур бүүдүргөлери	102
СССРЭ-ниң Кинематография Министрствозунун улутпур бүүдүргөлери	106
Эвилелденжен республикаларның чурт улутпурнуң Министрстволары болгаш оттулар чүүл улутпурнуң Министрствозу	101
Ус-тыгаш кооперациязы	102

1952 чылдың I кварталында СССРЭ-ниң бүүгү улутпурнуң нийти продукциязы 1951 чылдың I кварталы-биле дөмөйлөргө 16 хуу өскөн.

II.

Көдээ ажыл-агый

Колхозтар, машина-трактор станциялары болгаш совхозтар 1952 чылдың чакы хову ажылдарына эрткен чылдарга бодаарга элээн белеткелди болгаш техник-биле чөпсөлгөн кирип турар.

Машина-трактор станцияларынын, совхозтарынын чанында механизация школаларына болгаш курстарга эрткен кыштын дургузунда 50 муң ажыг трактористерни болгаш трактор бригадаларынын бригадирлери, а ол ышкан көдээ ажыл-агыйны механизастаарынын болгаш электриктеринин талазы-биле өске-даа хөй санныг ажылдакчыларны белеткээр болгаш билин бедиткен. 1951—1952 өөредилге чылында үш чыл хуусаалыг агро-зоотехниктиг курстарга үш миллион хире колхозчулар болгаш совхозтар ажалдакчылары өөргөн.

Чуртун муруну чүкте районнарында чакы хову ажылдары — чазын тарың культураларын тарылгазы, күзүн тараан культураларының база хөй чылда үнер сгеннеринин чемишилдигези болгаш чакы

III.

Бараан саарылгазынын калбарышкынын

1952 чылдың I кварталында совет садмының улам ынайгы калбарышкынын үргүлчүлөп турган. Уүрмектен садар бараан саарылгазынын I кварталга доктааткан планы ажыргүөсетинген. Күрүн болгаш кооператив садмынын шугуму-биле чурт-такчыларга денештирер өртөктөр-биле 1951 чылдың I кварталына бодаарга 11 хуу хөй барааннарын саткан. Оон-биле калды чамдык барааннарын сатылаашкынын моон адаанда хемчээлге улгакан: балык продуктулары—24 хуу, чуургалар—28 хуу, саржа болгаш өске-даа үстер—10 хуу, сүт болгаш сүт продуктулары—43 хуу, быштак—32 хуу, ыңир—20 хуу, кондитер кылыгылары—13 хуу, торгу пестер—28 хуу, трикотаж кылыгылары—17 хуу, хөм идиктер—9 хуу, чадагертер—ийден ажыг катал, даараары машиналар—36 хуу, радиоприемниктер—32 хуу, фотоаппараттар—

29 хуу, шактар—18 хуу, патефоннар—25 хуу. 1952 чылдың I кварталында колхоз рыноктарына көдээ ажыл-агый продуктуларын, ылангыя далганын, куштарыны, куш чуургаларын, катчистерин, ногааларын болгаш ары чигирин чурттакчы чоңа садмыларын 1951 чылдың I кварталына дөмөйлөргө база көвүдөөн.

Улетпурнуч болгаш көдээ ажыл-агый бүүдүргезинин талазы-биле 1951 чылда чедиң алдынан чедиңшиктер, күш-ажылды бүүдүрүшкүчүлүгү өзүлдөөн болгаш продукциянын бот-өртөөн чингезин болза, массалыг херекелден ашы-чем барааннарынын үүрмектен садар күрүн өртөктерин 1952 чылдың апрель 1-ден эгелеп—чаа—сан талазы-биле беш дугаар чингелденин чорударына чугула байдалды тургускан.

СССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында Төп Статистка Эргели.

И. В. Сталинның «Национал айтыры болгаш ленинизм» деп чогаалы казах дылда

АЛМА-АТА. Казах ССР-нин Курунени ном үндүрер чери эш И. В. Сталинның «Национал айтыры болгаш ленинизм» деп Чогаалын

казах дылда парлан үндүргөн. Брошюраны хөй тиражтыг кылдыр үндүргөн.

(СЭТА).

Май 1-нің байырлалына даштыкыда белеткелдер

Ажылчы чоннарның байырлалына алдар кылдыр

ШАНХАЙ. Шанхайның бүдүрүлгелеринде май мурунун күш-ажылчы чарыгы калбарып турар.

Шанхайны бүдүрүлгелеринин дыка хөй бүдүрүлгө бригадалары болгаш тус-тус ажылчыннары бедиткен күш-ажылчы хүлээлгелерин алган. Күрүнениң №2 машина тудуунун заводунда ажылдап турар Күш-ажылчы Маадыры Лу Гоунун бригаданың «Лаодунбао» солунга парлаан чагазында бижип турары болза: «Май бирниң байырлалына бистин бригаданың бүдүрүлгенин чаа-чаа чедишкенин биле ужуражып деп шийтирилээн. Бирги кварталдын бүдүрүлгө планын 70 хуу ажыр күүсөдип, продукциянын шынарын дыка бедиткен бис. Май

1-иниң байырлалынын чоокшулап келгени биле холбаштыр апрель айнын планын 25 хуу ажыр күүсөдип иштээни туур бис. Бирги кварталга болаарга ийги кварталда 50 хуу хөй продукцияны бүдүрүп үндүрүлгөсүн хүлээнип тур бис».

Шанхайны «Хуаерин» деп металлургия заводунда Май 1-ге белеткел идеялеп чоруп турар. Заводтун ажылчыннарын болгаш албан хаагычтарынын нинти хуралынан Май бирниң байырлалына чедир продукциянын бот-өртөүн 20 хуу чедир чингедирин болгаш ооң шынарын улам бедидерин чедип алып деп шийтирилээн.

(СЭТА)

Болгариянын демир орукчуларынын Май мурунун чарыгы

СОФИЯ. Болгариянын демир орукчулары ажылчы чоннарнын байырлалы Май 1-ге чаа күш-ажылчы чедишкенин биле ужуражып турар. Муриакчы совет методтарын калбаа биле шийгээткенин ачызында болгар демир орукчулар хөй көргүзүлдөр талазы биле бирги кварталдын планнарын дыка ажыр күүсөдип, күрүнөгө 34 миллион ажык левти (болгар акшаны) камнап берген.

Софияда, Плавдивте, Русенде бол-

гаш өске-даа демир орук деполарында совет стхановочу Луниинин салгакчылары болза, паровозтарын мааннарын дүргөдөдир болгаш чүк сөөртүүнү талазы биле көргүзүлдөр дээш чарышты калбарган. София депозунун демир орукчулары дүн-күндө демир оруктун мааннарын 500 километр чедирбишаан, бо чалын 3 миллион левти камнап алган.

(СЭТА)

АКШ-тын ажылчы чону Май бирге белеткенип турар

НЬЮ-ЙОРК. Американын депшилгелиг организациялары Май 1-иниң байырлалына белеткенип турар.

Профилелдериниң болук ажылдакчыларынын кыггырынга харыы кылдыр Нью-Йорктун үлөтүрүүнү бүгү кол-код адырларын ажылчыннарын төлөөлөң болгаш дыка хөй негрлер, херээженер, аныактар болгаш культура организацияларынын кежигүннери 300 ажык төлөөлөр киришкен конференция болуп эртекен. «1952 чылдын Май 1-иниң байырлалына белеткелдиң талазы биле катышкан улусчу-профилел комитетин» конференция тургускан. Комитеттиң даргазынга алгы-кешик үлөтүрүүнү ажылчыннарынның профивиделерин секретари Леон Страус соңгустурган.

Конференцияга чүве чугаалавы-

шаан, Страус мынча деп медеглээн: «Дайыннын айылынга удур тайбың дээш демиселдиң туугунуң адаа биле америка ажылчы чоннар чыскаалды эрттирерлер».

Конференцияга чүве чугаалаан чогаалчы Говард Фаст болза, «тайбынны калбартып деп чазактын чоруп турары политикага удур америка улустун хөй нуруузун бодунуң талазынча хандыдары чугула» деп медеглээн.

Коммунистг партиянын ууртукчуларынын бирээзи Элизабет Флинни конференцияга медеглээн болза: «АКШ-та албалал лагерлерге — Бухенвальдыларга ажылчыннары таарышсынмай турар деп чүвени Май 1-иниң хүнүндө чагырыкчы аңгыларга көргүзөр ужуругу бис».

(СЭТА)

Болгар-совет найыралдың неделязы

СОФИЯ. Болгариянын барын болгаш мурун-барын талакы районнарында болгар-совет найыралдың неделязы эгелээн. Болгар-совет найырал неделязынның ажыгынгани биле холбаштыр эрттирип турар массалыг митингилерге болгаш хуралдарга ажылчы чоннар болза, болгар улустунг хостагычы болгаш камгалакчы улук совет улус биле найыралды улам быжыглаарын, бүгү

улустарын шылгарангай баштынчызы болгаш башкызы эш Сталинны долгаалдыр турар хэрээленин улам быжым биле катыштырарын хүдээнип турарлар.

Ажылчы чоннарның болгар-совет найырал неделязына холбаштырган салеттары чоокку хүнүндө Благоевградка, Виденге, Костендиле болгаш өске-даа хоорайларга болуп турар.

(СЭТА)

Колхозчу чылгычылар

(Төнчүзү. Эгези 3-үк арнында).

нын байдалын эки бири-биле сымранчы араак чугааны эгелеп чорда, Чыксымаа Дамбаны оттураар биле холун көдүрүп бар чорда, парторг ону шыгызы биле хоругдаан:

— Хоржок, биче удуп алзың! Дамбаның идиктерин, угун кургадыр салып кааны, ооң чаа-ла келгенин чугаалап турган. Дамба ол араныңа үйгүзү-биле ажылын дүжөп улаараксап чугаалаан эгелеэн.

— Ой кулунчактар, далбаң кулактар, ой чараштарын, ойнаарактар!

Олурганнар шыдашпанын катарып дүжүрүккенер. Чыксымаа караанын чагы дөгүлгөжө улус биле шаан төндүр катарып олурган.

— Эх, Чыксымаа, Дамба-даа кулунчактар дээш сени бодап дүжөвөстөң эвеспе бо — деп, Каваа баштактанып, катарган.

— Ындаың мыйнаан дарга, черле ындыг кижжи, ол удаанда орта улывас, чылгызын дугайын демей эдип туруп бээр, — дээш, чугаалап чыккан Дамбаны хүдүмүрүшкөн, шеле казыткан. Улус улам катарышкан. Дамба караан улгатыр көргөш, калайчыке хүдүмүрүп чоруй, бодунун даргаларын танып каан. Чыксымаа улам өөрүшкүлүг катарган.

— Эки, даргалар.

— Эки, эш Дамба, кулунчактар биле элээн чугаалажыптынар бе?

— Удуп берип-тир мен, даргалар. — Кулунчактарынын дыка-ла мактап алдынар аа?!

— Ынчак баар хайлыг кижжи болдур мен ийин, амды чаа-ла бо кижжи

биле белер кулуннадып алырын чугаалажып олурганмыстан ынап барганым ол-дур ийин, — дээш Дамба хүдүмүрүшкөн.

— Ой мыкшан, эш Дамба, силернин чылгычар удавас кулуннап эгелээр болгай — деп, парторг чөпсүнгөн.

— Белер кулуннадып алыры ыңдыг-ла амыр эвес.

— Силерге күш-даа негетинер апаар.

— Негетинери чугаа чок. Эрткен чылын бис бо кижжи биле белер төрүүр үде эзулуг чудалкан бис, ынакар ажылдаары черле негетинер апаар — деп, Дамба уламчылаан.

— Бо чылын силернин кол план бодалынар чүд, эш Дамба, харын мен бо айтырып талазы биле силернин сүмөнери алыксааш келген кижжи мен, мээң ол бодалымны силер менден мурай-ла ажылдыптынар, — деп, парторг өөрүшкүлүг немер каан.

— Мен бо чылын төрүүр белер хөй болганы биле Дус-Хөл болгаш Бай-Хөл аразын курлап алган кижжи мен, хар караара берзе-даа суг база чок, чер болза орту, ойтсиген база эки деп болап турар мен.

— Ол-даа шын санал-дыр, — деп, Каваа деткээн.

— Удавас төрүүр белерден анык сувай малдары аңгылаар, оон башка ол-даа малдар чаш кулун басып каап болур.

— Бистин бодалымыс силернин сөналындардан хажывай-дыр, ону эзуугар күүсөдир апаар. Төрүүр белерилер силернин талаанрга хары салгалы биле артар апаар, — деп, парторг чугаалаан.

— Кулунг оскунмас дугайында бүгү күштүг үндүрер, төк дүшкен кулун бүрүзүн дүне хүндүс чок ка-

Немец улус Эрнст Тельман-ның тураскаалын демдегледип турар

Берлинге болган митинг

БЕРЛИН. Чоокта чаа Берлинге Фридрихштад Паласта бажынга немец ажылчын аңгынын шыгыраңгай баштынчызы Эрнст Тельманның төрүтүнгөн хүнүндө бээр бөлчү болган оюнга тураскааткан Берлиннин ажылчы чоннарынның улуг митингизи болуп эрткен.

Митингиге: Германиянын Демократтыг Республиказынын президенти Вильгельм Пик, Улус палатанын даргазы Иоганнес Дикман, премьер-министр Отто Гротеволь баштаан Германиянын Демократтыг Республиказынын чазак кежигүннери, а ол ышкаш Бухенвальдыга хоругдалга турганнарын бүгү-делегей сөздүнүң хөй саныг киржикчилери киришкенер.

Германиянын Демократтыг Республиказынын премьер-министринин оралакчызы Генрих Рау митингиге чүве чугаалаан.

Эрнст Тельманын бүгү амыдыралында демисежип чораап херээ диниг болгаш быжыгып турар — деп Генрих Рау чугаалаан.

Немestин чалбыштыг патриотчуз Эрнст Тельманын чагыларын эдерибишаан, чагыс-аай Германияны тургузары болгаш Европага тайбынны хандылары дээш немец улус улуг Совет Эвилелинин баштап турары тайбынны болгаш демократиянын латериниң хурээленине сыйры эптиг болгаш шийтирилдик демисежип ужуругу деп Генрих Рау медеглээн.

Бүгү-делегейнин антифашистг шиймээшкенин төлөөлөгүзи Марсель Паль, Бухенвальдыга хоругдалга турганнарын бүгү делегей сөздүндө совет төлөөлериң баштынчызы Макаров, Польшаның катышкан тараачын партизанынын ажылдакчызы Михальский болгаш Барыш Германиянын катыжышыкынын улустарынын төп эргелеленин даргазы, фашизм үезинде истеп-сүрдүрүп турган доктор Марсель Френкель олар митингиге чүве чугаалаан.

(СЭТА)

Димитровградтың тудуу

СОФИЯ. Болгариянын Улус Республиказынын социалистг улуг тудуу — Димитровград хоорай болуп хевирин хүн-бүрү чаартып турар. Хоорайда административтиң чаа-чаа бажынар, ажылчыннарын чуртталга бажынары туттунуп турар болгаш парктар, садтар калбарып турар. Чүглө эртекен чылын Димитровградка 1200 ажык квартира ажылдап кирген.

Бо чылдын төнчүзүлде улус банкынын, гимназиянын тудуглары, Сталин аттыг химия комбинатынын, Вьлко Червенков аттыг элеттик станциязынын, «Вулкан» деп цемент заводунун, Марицкийн хөмүр даш бассейниниң шахталарынын болгаш өске-даа үлөтүрүп бүдүрүлгелерин ажылчыннарынын он-он чуртталга тудуглары туткан турар.

(СЭТА)

Кореянын Улус-Демократтыг Республиказында халдавирлы аарыларны баш буруугар болдурбазынын талазы биле хемчеглерин ап турар. Бактерийин таракчызы янзы-бүрү насокпарны болгаш үрүмкө динг амытаннарын чок кылып турарлар. Чер болганга дезинфекцияны болгаш халдавирлыг аарыгга удур чоону тарырып чорудуп турар.

Чурукта: Соңгу Хамген можунуг суурларынын бирээзинде школчалылары халдавирлыг аарыга удур медицина ажылдакчыларынын тарып турары.

СЭТА-нын прессклизези.

АКШ-та коммунистерни истеп-сүрүп турары

НЬЮ-ЙОРК. Смиттин хоойлузу үрэн деп буруудаттыр турар Нью Йорктун 16 коммунистериниң херээниң талазы биле суд чорудулганында суд кежигүннеринин составын эскерттир дугайында болчукчуларын ыегелделерин шуут хүлээп албаан. Федералдыг судтун кежигүннерин соңгуурга таарыштыр шийип алырынын методун ажылгаан, оон түнелдинде кежигүннерде барык-ла шууту Нью-Йорктун чурттакчыларынын бай реакция кезектериниң төлөөлчилеринин соңгугунанынын тодаргай барымдазын болчукчулар кирген.

Кежигүннерин соңгуур талазы биле ажылдап турар тускай кижилер болчукчуларын дооразындан салган айтырыларынга болчукчуларын кирген статистиктиң барымдаазынын деп митингенер.

Компартиянын ууртукчу ажылдакчы буруудаттырчык Элизабет Флинни болза, суд кежигүннеринин

(СЭТА)

Японияда чурттап турар кыдаттарга болгаш корейлерге удур чаа кадыг-шыңгы хемчеглерни япон эрге-чагыргалар белеткеп турар

ТОКИО. Японияда демократтыг күзел бодадыг кыдат болгаш корей чурттакчыларга удур чаа кадыг хемчеглерин чүдүлдөп белеткеп турар. Марттың төнчүзүндө Японияда корейлерни болгаш кыдаттарын албадал-биле чурттан үндүреринин чурумунуң хоойлу төлөвиленин парламандиң кирген.

Ол хоойлу төлөвилениңге удурламышаан, коммунист Хаяси март 29-та парламентге Японияда чурттап турар 600 мук кыдат, корейлерни национал меделениң отуп турары америк империалистерин болгаш япон реакционерлерни Японияны Азияга агрессия чорудууларында плацдармы кылып деп турар планын күүсөдирине шаяткы болуп ужурут. Реакционерлер оларын Чан Кай-шиениң болгаш Ли Сян-маньын эргениңе бээрэн күзөп турар деп чугаалаан.

Ол хоойлу төлөвилениңге кыдат болгаш корей хамаатыларны албадал-биле бүрүткээрин көрүп турарын айттышаан, Хаясинин чугаалааны болза: Кыдат Улус Республикасы болгаш Кореянын Улус Демократтыг Республиказын кым деткип турар болдур ону чурум

үрөкчи кылдыр чурттан үндүрүшөлдүрү, а Муруну Кореянын хамаатызы кылдыр бүрүткениңерин, база гоминданчы чазактын кижизин кылдыр бүрүткениңеринин солдатка келдиртири, ынчангаш АКШ-тың эрге-ажык дээш оларын үгөр-боога зыт кылып бээри ол деп чүве билдиндир.

Яды болгаш хөренги чоктарын шөлүдүрү дугайы хоойлу төлөвилениңге көрдүнгенин айттышаан, Хаясинин медеглээн болза, корейлерни болгаш кыдаттарын ядараңгай чорунуң чылдаганы болза, япон эрге-чагыргаларынын чорудуп турары аңгылай көөр политиканында болуп турар. Азиянын улустары, ылангыч кыдат болгаш корей улустар болза, япон реакционерлеринин Иосиданын болгаш оон дүлөлдүшкенин хемчег албайн барып болбазын Хаяси сагындырган. Кыдаттар болгаш корейлер бо хүн япон империализмниң эрге-чагыргазынын адаанга турганы дег эвес, а национал революциянын алдарлыг херезин күүсөдип турар улуг улустар болуп турар.

(СЭТА)

Испан патриоттарны хостаары дээш демисел

БРИССЕЛЬ. Испаниянын Лопес Раймундо болгаш оон-даа өске 34 патриоттарын Франко ханыг шаа-жылдага таварыштыр деп турар. Ол патриоттарын хостап алары дээш демиселди Бельгиянын хөй-нигитизи үргүлчүлевшишаан турар.

«Драпо руж» солун апрель 16-да «Нотр солидарите» деп депшигил-лиг организациянын телеграммаларын парлаан. Барселонунг шериг трибуналычче чоруткан телеграммда чугаалап турары болза: «Лопес Раймундо болгаш оон эштерин бузар-багьы биле истеп-сүрүп тура-

рынга «Нотр солидарите» киле-нээшкенин уурлаптыр турар».

Барселонда адвокат Октавио Перреске чоруткан өске бир телеграммда чугаалап турары болза: «Чөптүр чорук, хосталга дээш демисежип турар нинтилед болур «Нотр солидарите» болза, Лопес Раймундоу камгалаарынын херезин бодун-арга алып дугайында силернин шийтириңерге байыр чедирип тур-Лопес Раймундоң агарып үнерин кончуг күзөп турар бис».

(СЭТА)

Япониянын профивилелериниң төлөөлчилериниң Пекинге чоруурунга паспорт бээринде япон чазак ойталаан

ТОКИО. Киодо Цусии агентилениң меделеп турарын эзуугар алырга, Май 1-зинин чыскаалын Пекинге эрттнери биле чалаткан Япониянын профивилелдер төлөз-

лекчилеринге паспорттар бербес деп Япониянын даштыкы херектер министрин шийтирилээн.

(СЭТА)

Кореяда

болушкуннар

Кореянын Улустук армиязынын

Кол команддалынын дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореянын Улус-Демократтыг Республиказынын Улустук армиязынын Кол команддалынын апрель 19-та меделээни болза, бүгү фронтларга разведкалар чорудулгалары болгаш артиллерия адышкыннары болулаан.

Тайбын чурттакчыларлыг пункттарын бомбалаарыга киржин турган дайыннын самолеттардан алды самолетту Улустук армиязынын эниттиг артиллериязынын кезектери болгаш адыж-ачыларын отрядтары апрель 18-те болгаш 19-та аңдара аткан.

Чочонжыиче чоокшулап чоруп олурган дайыннын бир эсмичезин Улустук армиязынын эрик камгалап кезээ аары биле кемдедир аткан.

ПХЕНЬЯН. Кореянын Улус-Демократтыг Республиказынын Улустук армиязынын Кол команддалынын апрель 20-де меделээни болза:

Кореянын Улустук армиязынын катыжышкыннары кылат улустун эки-турачы кезектеринин сыйры деткичези биле камгаладын тулуучу куннарын бүгү фронтларга чорударын үргүлчүлөп турар.

Тайбын чурттакчыларын араатаны-биле бомбалап, пулемет биле боолап турган дайыннын самолеттарындан 11 самолетту бистин шийтириленин эниттиг артиллерия кезээ болгаш адыж-ачыларын отрядтары аңдара аткан.

(СЭТА)

Эйзенхауэрниң Брюссельде барганы Бельгияда уурлаанышындар

БРИССЕЛЬ. Эйзенхауэрниң Брюссельде барганы Бельгияны калбак массаларынын уурлаанышыкыннарын үндүрген. Париялыг конференциянынга дайында белеткелчи талазы биле эки белеткели дээш бельги чазакты мактаан Эйзенхауэрниң чугаазы бельгийчилерин аажок хоралдады турар.

(СЭТА)

«Драпо руж» солунун меделеп турары биле алырга, Брюссельдин мунишпалдыг чөвүленин депутаттары болук коммунистер апрель 16-нын кезээниде Эйзенхауэрниң келгенине удур Брюссельге болган чыскаалдын киржикчилерин хоругдаанын талазы биле бургомистрге айтырыгылг чагаа чоруткан.

Ол-ла хүн тайбын камгалаарынын белги херээженер эвилелин төлөөлери премьер-министрге, национал камгалады министрине болгаш АКШ-тын элчинине, Эйзенхауэрже уурлаанышыкынын бижин чоруткан.

Эйзенхауэрнин парламга конференцияныга чугаазын тайлыбырлавышаан, «Бистин чуртувустун иштики херээнге, а өске-даа чурттарынынга ышкаш Вашингтонунг киржилгезин бадыткп турар чугааны америка генерал чугаалаан» деп «Драпо руж» солун бижээн.

(СЭТА)

Японияда бүгү-ниити ажил соксадышыкы

ТОКИО. «Хоралакчы ажил-чорудулганы болдурбазынын дугайында» реалсыг хоойлу төлөвилениңге уурланган бүгү-ниити ажил-соксадышыкы Японияда эгелээн.

1 миллион ажык кежигүннерлиг 12 хире удуг-улуг япон профивилел катыжышкыннары, оон ишинде хөмүр даш үлөтүрүүнүң ажылчыннарынын профивилелдеринин национал федерациязы, даг-руда үлөтүрүүнүң ажылчыннарынын профивилелдеринин национал федерациязы, автомобиль үлөтүрүүнүң ажылчыннарынын бүгү япон профивилели, электри үлөтүрүүнүң ажылчыннарынын национал эвилели, далай-жыларын бүгү япон эвилели болгаш өске-даа профивилелдери ажил соксадышыкында киржин турар.

Чазактын болгаш албан черлеринин база бүдүрүлгелеринин ажылчыннарын болгаш албан-хаакчыттарынын профивилелдеринин бүгү-япон чөвүлели, а ол ышкаш 2.400 муң хире кижини катыштырып турар өске-даа профивилелдери ажил соксадышыкынын деткип турарлар.

(СЭТА)

Харысалгалыг редактор

О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: Бизин, Шегвизин кулунчүзү, бажың 7. **ТЕЛЕФОНЫ:** Харысалгалыг редакторунг 3-62; харысалгалыг редакторунг ораакчызынын, партия амычралышын, культура болгаш уран-чүү килдистериниң — 3-88; харысалгалыг секретарын, — 4-98; пр олавады болгаш агитация, кезээ ажыл-агый, үлөтүр болгаш транспорт, чагаа килдистериниң — 3-68; иштиги информация, бухгалтерияның — 3-65.